

Forårskoncert 1988

Fri skal bonden være

Lokal kantate i 200-året for stavnsbåndets ophævelse

I ca. et år har komponisten Niels Bystrup, Skårup, været i gang med sit nye værk, en kantate i anledning af 200 års jubilæet for ophævelsen af stavnsbåndet. Søndag den 29. maj opføres værket i Riddersalen på Valdemars Slot ved en eftermiddags- og en aftenkoncert. Teksten til kantaten er skrevet af hans faste makker Esther Traneberg, der både skrev tekster til hans to juleværker og til grand prix-melodien.

Septimus-koret i Svendborg står som arrangør af

koncerterne. »Fri skal bonden være« er titlen på kantaten, der indholdsmæssigt trækker linier tilbage til middelalderen og frem til nutiden. Det er en kantate for kor, strygeorkester og få blæsere, ialt ca. 12 musikere og to solister, som er hentet fra Den Jyske Opera - Dorte Stensgård og Helge Frees Christiansen. De to solister synger duetter og sølosange.

- Det er et værk med mange ord, fortæller Niels Bystrup, der håber værket kan bruges af andre. Foreløbig har Danske Folkekor

fået de otte korsatser til opførelse ved et stavnsbåndsarangement.

Opførelsen er af ca. en times varighed. Foruden Septimus-korets ca. 40 sangere er hentet 10 fra seminariekoret i Odense, 10 fra seminariekoret i Skårup og »lidt løst« helt fra Jylland, da der altid er mangel på mænd.

Publikum i Riddersalen vil få udleveret et teksthefte for at få det fulde udbytte af kantaten.

Natasja

Kæmpe korværk:

Stavnsbåndet!

Opføres i Riddersalen på Valdemars Slot, Tåsinge på søndag eftermiddag og aften.

Søndag den 29. maj kl. 15 og kl. 20, uropføres komponisten Niels Bystrups værk »Stavnsbåndet« i Riddersalen på Valdemars Slot.

Værket der opføres af Septimus-koret, der med orkestret rummer 65 medlemmer, har tekst af Esther Traneberg.

Man følger bonden og herremænd fra oldtiden, fra dengang alle var bønder, hævet over underklassen af trælle. Hvor hirdmænd var de bønder, som andre betalte for at forsvare sig i krige og urolige tider og som senere slog sig til herremænd med bønderne, som stavnsbåndne fæstere. Værket slutter med 1788-årets ophævelse af Stavnsbåndet.

- Det er nok det største værk, jeg endnu har opført, siger den flittige Niels Bystrup fra Skårup, der i foråret viste sin alsidighed ved at deltage i årets Melodi

Grand Prix. Selve koncerten varer en time. Septimus Koret synger sammen med solister fra Den jyske Opera, Dorte Steengård (soprano) og Helge Frees Christiansen (baryton). Orkestret består af strygere, bas og fløjte.

Der er billet salg ved indgangen og her på Valdemars Slot vil publikum blive modtaget af bønder og baroner fra Svendborg. Sommerspils Comediehus på Slottet, der senere på sommeren opfører syngeselskab og stavnsbåndspillet: »Bønder og Baroner«.



Dorte Stensgård er solist.



Niels Bystrup har skrevet en kantate.

Søndag den 29. maj
1988 uropførte
Septimuskoret
Niels Bystrups
korværk
"Stavnsbåndet".

Traditionsbærende er ikke stavnsbundne

Septimuskoret m.fl. kor, et orkester og solisterne Dorte Steengård, sopran og Helge Frees Christiansen, baryton under Niels Bystrups ledelse på Valdemar Slot søndag eftermiddag.

Korværket »Fri skal bonden være« skrevet af Ester Traneberg og Niels Bystrup som komponist er blevet et imponerende eksempel på, hvor langt man kan komme kunstnerisk set, når ikke kun samarbejdet, men også de budskabsmæssige såvel som de kunstneriske intentioner er helt på bølgelæng-

de. Egentlig er værket »Danmarkshistorien fra Istiden til Stavnsbåndsløsningen« sat på velklingende og fyndige vers. Vers, der i deres opbygning og store variation har givet komponisten fine muligheder, ikke kun rytmisk, selv om denne facet skinnede fint igennem, men også traditionsmæssigt, idet man her følte perspektivet i dansk kompositorisk tradition række ned gennem Schierbeck og Carl Nielsen til den tid, hvor Schultz og Schall skrev musik samtidig med stavnsbåndsløsningen. Der var

ikke i værket tilstræbt nogen stilimitation af ældre musik, og de moderne vers' form var bare så stringent, at de pænt harmonerede med de få ældre citater, der forekom.

Det var selve værket. Men så fremførelsen. Jo, med komponisten som dirigent, med alle gode kræfter samlet, det vil sige: Et fortræffeligt kammerorkester, septimuskoret suppleret med seminariekor fra Skårup og Odense og med solister, der passede til »rolle«, en lys fyldig velklingende baryton og en passende mørkfarvet so-

pran med stor spændvidde i stemmematerialet, alt sammen afbalanceret indstuderet og sat i riddersalens ramme, der jo i sig selv med sin fortræffelige akustik passer til at afbalancere spillet og forstærke effekten af de enkelte fraser på glimrende vis, skulle der komme en oplevelse af de exceptionelle ud af det for alle medvirkende såvelsom tilhørerne. Og det gjorde der.

Det er umuligt at komme ind på alle detaljer i værket og fremførelsen, men det var tydeligt, at der var arbejdet bevidst på, at kor og orkester i en lang række satser

skulle fungere som en samlet klanglig og fremførelsesmæssig helhed, den lette danske tone var her flere steder slet ikke til at tage fejl af, men der var også passager med stor dramatisk effekt, f.eks. når frasen: »Ej skarper sværd du finde kan end bonden, der bliver herremand« bliver sunget som en monoton messe i kirkestil, eller når versene om værnepligten får karakter af en gammeldags soldater-sang, uden egentlig på nogen måde at blive pastiche.

En særlig omtale skal selvfølgelig solisterne have, idet deres indsats i både re-

citativer, soli og duetter var fremragende passet ind i helheden. Stemmeføring, udtryk og tekstbehandling var fremragende, og den næstsidste sangs dybde og skønhed i såvel melodi som tekst blev fabelagtigt godt sunge af Dorte Steengård. Orkestrets veloplagte spil og følgen solisterne op gav det hele et meget gedigent præg. En gedigenhed, som man med rette kunne tilkende hele værket. Det bør opføres på ny for mange flere. Bravo!

BCN

KONCERT

RIDDERSALEN VALDEMAR SLOT

»FRI SKAL BONDEN VÆRE

af NIELS BYSTRUP
ESTHER TRANEBERG

Septimuskoret m.fl.
og orkester.

SOLISTER:
Dorte Steengård
Helge Frees Christiansen
(Jyske Opera)

1788
1988

29. MAJ KL. 15 og 20



JULEKONCERT

SEPTIMUSKORET

m. orkester

dirigent : NIELS BYSTRUP

opfører bl.a.:

»MARIAMUSIK«

af Anders Öhrwall

SØNDAG 4/12 kl. 20 i SØRUP KIRKE

TORS DAG 8/12 kl. 20 i SCT. KNUDS KIRKE

Koret viste gode firstemmige satsers på gode melodier og tekster.

Korets egenart er denne folkelige samklang, der vidner om stor sangglæde og en stigende evne til klang og tekstudtale.

Renheden kan ind i mellem svigte.

Der er mangel på bassangere.

Koncert i Sct. Knuds Kirke

Torsdag, den 8. december 1988 kl. 20.00

PROGRAM:

Præludium: Fantasi af Lindemann: Jeg er så glad hver julekvæld.
Fællessalme, nr. 60: Blomstre som en rosegård.
Trionsate af G.P.H. Telemann: Grave, Andante, Xantippe, Presto, Lucretia, corinna, clelia, dido.
Kor: Velkommen igen
Min Jesus, lad mit hjerte få.
Once in Royal David's City.
Fællessalme, nr. 113: Dejlig er den himmel blå.
1. London Trio af Joseph Haydn: Allegro moderato, Andante, Finale vicace.
Fællessalme, nr. 66: Vær velkommen.

Kor: Mariamusik af Anders Öhrwall.

Medvirkende:

Orgel: Jutta Jensen
Altblødtjete: Elisabet Marcussen
Guitar: Kevin Rowley
Violin: Niels Bystrup
Cello: Anne Vilain
1. Fløjte: Pernille Christensen
2. Fløjte: Malene Bruhn
Slagtøj: Benny Andresen

Septimusket under ledelse af dirigent Niels Bystrup.

Postludium: J. S. Bach: Wer nur den lieben Gott lässt walten.

Nye medlemmer - især mænd - er velkomne.

Korraften: Torsdag kl. 19.00 - 21.45 på Skårup statsseminarium.

Berigende kor- og musikaften

Septimusket under ledelse af Niels Bystrup og en instrumentalgruppe G. P. H. Telemann: Trionsate for altfløjte, violin og guitar. De mange forskelligartede satsers gennemførtes enkelt og fint af de udøvende, og gav gode eksempler på Telemanns musikalske fantasi.

Ved orglet sad kirkens organist Ib Agger, som denne aften ledsagede de gode fællessalmer, der i aftenens løb involverede os alle i det musikalske fællesskab. Efter Aggers velkom-

sang man »Op, thi dagen nu frembryder«, og så spillede den ene instrumentalgruppe G. P. H. Telemann: Trionsate for altfløjte, violin og guitar. De mange forskelligartede satsers gennemførtes enkelt og fint af de udøvende, og gav gode eksempler på Telemanns musikalske fantasi.

De tre sange: »Velkommen igen«, »Min Jesus lad mit hjerte få« og »Once in Royal David's City« foretoges af koret, som her viste gode firstemmige satsers på gode melodier og tekster. Korets egenart er denne folkelige samklang,

der vidner om stor sangglæde og en stigende evne til klang og tekstudtale, hvorimod renheden endnu engang i mellem kan svigte. Men da der heller ikke er for mange bassangere, kan det knibe med at have en grundtone at forholde sig til.

Efter en slags vekselsang på »Dejlig er den himmel blå«, mellem kor og menighed, spillede den anden instrumentalgruppe J. Haydn: »1. London trio« for to fløjter og cello. Dette værk var det rigtig udmærket form over, både klangmæssigt og fraseringsmæssigt, det lykkedes

særdeles fint.

»Hvorledes skal jeg møde« var tredje fællessalme, og her hjalp Pernille Ib Agger med det instrumentale, hvilket virkede fint.

Aftenens hovedværk stod sidst på programmet, Anders Öhrwall: »Mariamusik«. De mange satsers havde skiftende samarbejde med den sidste trio suppleret med slagtøj. Dette spændende Öhrwall-værk har både rytmiske og klanglige kvaliteter og særpræg, der på en gang peger på nutid og meget langt tilbage i musikhistorien. I aftenens udgave fik man et særdeles

fint indtryk af disse særpræg, samarbejdet mellem de medvirkende var ret godt i orden, og man havde virkelig arbejdet meget med korets opgaver, der på den måde kom til at stå godt sammen med musikken. Det er naturligvis en oplevelse at løse en sådan opgave, men også en glæde at nå så langt, at man tør dele den med andre.

Man går meget beriget hjem fra en sådan aften.

BCN

5/12-88